

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 6.5.2014 г.
COM(2014) 249 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Доклад за политиката в областта на конкуренцията за 2013 г.

{SWD(2014) 148 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Доклад за политиката в областта на конкуренцията за 2013 г.

ВЪВЕДЕНИЕ: ПОЛИТИКАТА НА ЕС В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА — ИНСТРУМЕНТ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

През 2013 г. бяха наблюдавани окуражителни признаци за възстановяване на икономиката в Европа. Предприетите на ниво ЕС политически действия спомогнаха да започне възстановяване на доверието и създаване на основата за връщане на пътя на растежа. Усилията обаче не трябва да отслабват. Ако ЕС иска да преодолее последиците от кризата и да рестартира европейската икономика, той трябва да продължи. Това, от което Европа има нужда, са структурни реформи, ефективно разпределение на ресурсите и растеж на производителността. Интелигентният, устойчив и приобщаващ растеж продължава да бъде в центъра на европейската политическа програма на десетилетието. Повишаването на конкурентоспособността в целия ЕС е от основно значение за постигането на тази цел.

Конкурентоспособността е комплексно понятие с много измерения. В Доклада за глобалната конкурентоспособност на Световния икономически форум конкурентоспособността е определена като „свкупност от институции, политики и фактори, които определят нивото на производителност в дадена държава“¹. Според доклада на Европейската комисия за европейската конкурентоспособност — конкурентоспособността се базира на институционални и микроикономически политически договорености, създаващи условия, при които могат да възникват и да процъфтяват стопански субекти, а индивидуалната креативност и усилия биват възнаградени². Инструментите на политиката в областта на конкуренцията напълно отговарят и на двете описания.

Освен това в изследването на Европейския парламент от 2013 г.³ относно политиката в областта на конкуренцията е направено заключение: „Конкуренцията изпълнява съществено важна роля за популяризирането на производителността и иновациите като основни фактори за икономическия растеж. Това означава, че тази политика в областта на конкуренцията, която засилва конкуренцията, ще стимулира растежа“

Това важи за всички инструменти на политиката в областта на конкуренцията. Прилагането на антитръстовото законодателство може да осуети опитите на господстващите дружества да не допускат нови участници до пазара и да им пречат да се конкурират ефективно с тях. По този начин могат да бъдат създадени също така условия за по-ниски цени на производствените фактори за промишлеността на ЕС.

¹ Световен икономически форум: Доклад за глобалната конкурентоспособност за 2013—2014 г., на разположение на: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf.

² SEC(2011) 1188 окончателен, Част 1: Работен документ на службите на Комисията, Доклад за европейската конкурентоспособност за 2011 г.

³ Приносът на политиката в областта на конкуренцията за растежа и стратегията „Европа 2020“, IP/A/ECON/ST/2012-25, на разположение на: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/492479/IPOL-ECON_ET\(2013\)492479_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/492479/IPOL-ECON_ET(2013)492479_EN.pdf).

Контролът върху сливанията може да осигури отвореността и ефективността на пазарите. Политиката в областта на държавните помощи защитава вътрешния пазар от нарушения и спомага за насочването на публичните ресурси към цели за повишаване на конкурентоспособността.

Освен това конкуренцията и политиката в областта на конкуренцията са съставна част на общите условия, нужни за разцвета на иновациите. Те създават стимули за иновативните и стартиращите предприятия, насърчават дружествата да повишават своята ефективност и популяризират субсидии, предназначени да стимулират НИРД и иновациите.

Политиката в областта на конкуренцията способства за конкурентоспособността в глобален контекст. Здравословната конкуренция на единния пазар представлява подготовка за европейските дружества да осъществяват своята дейност на световни пазари и да успяват. Тя е в основата също така на модерната промишлена политика, отразена в разпоредбите на Договора от Лисабон относно промишлеността (член 173 от ДФЕС), в който се казва, че предприеманите от ЕС и държавите членки действия следва да бъдат „в съответствие със системата на отворените и конкурентоспособни пазари“.

Освен това политиката в областта на конкуренцията представлява необходимо допълнение към регулирането на единния пазар. Въздействието на регулаторните мерки върху стратегиите и инвестициите на фирмите може да бъде намалено, ако правилата за единния пазар и за конкуренцията не се прилагат правилно.

Правилата за държавна помощ и прилагането на законодателството в областта на конкуренцията също изпълняват важна роля в стратегията „Европа 2020“ и в постигането на нейните водещи инициативи. По-специално действията в рамките на политиката в областта на конкуренцията допринасят за инициативите: „Съюз за иновации“, „Индустриална политика за ерата на глобализацията“, „Европа за ефективно използване на ресурсите“ и „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“.

Всички инструменти за прилагане на законодателството в областта на конкуренцията допринесоха за насърчаване на растежа и конкурентоспособността на европейската икономика през 2013 г. Прилагането на антитръстовото законодателство доведе до възпиране и санкциониране на изкуствената фрагментация на вътрешния пазар. Беше разработена програма за модернизиране на държавната помощ, за да се насърчи планирането на публични разходи за увеличаване на растежа. Вzeti бяха важни решения в сектори от стратегическо значение като финансовите услуги, далекосъобщенията, цифровата икономика и енергетиката. Международното сътрудничество в изработването на политиката и прилагането на законодателството в областта на конкуренцията спомогнаха за справянето с предизвикателствата от все по-голямата интернационализация на бизнеса.

В заключение следва да се отбележат че през 2013 г. станахме свидетели на постигането на две етапни цели, важни за политиката на ЕС в областта на конкуренцията. Първо, с приемането на Регламент (ЕО) № 1/2003⁴ започна нова ера в прилагане на антитръстовите правила на ЕС, а понастоящем — десетилетие по-късно — се стигна до критичен преглед и обмисляне на допълнителни подобрения. Второ, на

⁴ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора.

11 юни Комисията прие Предложение за директива относно искове за обезщетение за вреди при нарушаване на антитръстовите правила,⁵ което представлява една дългоочаквана мярка от заинтересованите страни и приоритет в политиката на настоящата Комисия. Разискването по тези въпроси, както и по въпросите, които ще бъдат разгледани в настоящия доклад, породиха непрекъснат структуриран диалог между Комисията и Европейския парламент през цялата година (вж. раздел 8 „Диалог с други институции в областта на конкуренцията“ и — за повече подробности — работния документ на службите на Комисията (SWD), придружаващ настоящия доклад).

1. НАСЪРЧАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА ЧРЕЗ БОРБА С КАРТЕЛИТЕ

Успехът на европейските дружества в голяма степен зависи от конкурентните цени. Производствените разходи, които са изкуствено завишавани вследствие на антиконкурентно поведение и пазарни структури, оказват пагубно въздействие върху конкурентоспособността на Европа на световните пазари и върху цялостните ѝ изгледи за растеж. Не е необходимо да се споменава, че по-високите производствени разходи водят така също до по-високи крайни цени за европейските потребители.

В този контекст енергичното прилагане на законодателството срещу картелите е жизненоважно. Картелите често са свързани с началните фактори и междинните продукти и Комисията е съсредоточила в тази област своите усилия за прилагане на законодателството. През последните години няколко успешни разследвания успяха да разбият картели, които са завишавали цените на производствените фактори и сериозно са увреждали конкурентоспособността на ЕС⁶.

През 2013 г. Комисията приключи още едно такова дело. През месец юли Комисията глоби пет доставчици на автомобилни части — Sumitomo, Yazaki, Furukawa, S-Y Systems Technologies (SYS) и Leoni — с общо 141 791 000 EUR за участието им в един или повече от петте картела за доставка на кабелни снопове за Toyota, Honda, Nissan и Renault. Картелите обхващаха цялото Европейско икономическо пространство (ЕИП).⁷ Кабелните снопове представляват съвкупност от кабели за предаване на сигнали или електроенергия, които свързват компютри с различни компоненти, вградени в автомобила, и често се описват като „централната нервна система“ на автомобила.

Прилагане на законодателството за борба с картелите, довело до по-прозрачен сектор на финансовите услуги: дела за лихвени деривати

Лихвените деривати са финансови продукти, които се използват от банки или дружества за управление на риска от колебания в лихвения процент. Тяхната стойност произтича от нивото на референтен лихвен процент като лондонския междубанков лихвен процент (LIBOR), който се използва за различни валути, включително японски йени (JPY), или европейския междубанков лихвен процент (EURIBOR) — за евро.

Картелът при лихвените деривати в евро (EIRD) е функционирал между месец септември 2005 г. и месец май 2008 г. Договорилите се страни са били Barclays, Deutsche Bank, RBS и Société Générale. Целта на

⁵ COM(2013) 404 final: Предложение за директива относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията, на разположение на: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/documents.html>.

⁶ По-известните случаи от миналото включват наложените глоби на производителите на автомобилни стъкла, DRAMs (чипове с памет, използвани в PC, сървъри и работни станции), както и синтетичен каучук.

⁷ Дело AT.39748 — Автомобилни кабелни снопове.

картела е била да се наруши обичайното движение на компонентите, формиращи цените при тези деривати. Търговците от различни банки са съгласували подаваните от техните банки справки за изчислението на EURIBOR, както и техните търговски и ценови стратегии. Открито беше производство така също срещу Cr dit Agricole, HSBC и JPMorgan, като разследването във връзка с поведението на тези три дружества ще продължи в рамките на стандартната процедура, приложима спрямо ограничаващите конкуренцията практики.

В сектора на лихвените деривати в йени (YIRD) Комисията разкри 7 различни двустранни нарушения с продължителност между 1 и 10 месеца през периода 2007—2010 г. Тайното споразумение е включвало разисквания между търговците от участващите банки по някои справки за изчисляване на LIBOR в JPY. Обвързаните търговци понякога са обменяли също така чувствителна търговска информация във връзка с търговските позиции или с бъдещи справки за изчисляване на LIBOR в JPY (веднъж също така във връзка с някои бъдещи справки за изчисляване на TIBOR — токийски междубанков лихвен процент, в евройени). Банките, които са свързани с едно или повече нарушения, са UBS, RBS, Deutsche Bank, Citigroup и JPMorgan. Брокерът RP Martin е улеснил едно от нарушенията, като е използвал своите контакти с редица банки от групата за LIBOR в JPY, които не са участвали в нарушението, за да повлияе върху техните справки за изчисляване на LIBOR в JPY. В рамките на същото разследване Комисията е открила също така производство срещу брокера на парични наличности ICAP. Въпросното разследване продължава според стандартната процедура, приложима спрямо ограничаващите конкуренцията практики.

Със споменатите решения се отправя ясно послание, че Комисията е решена да се бори и да санкционира такива картели във финансовия сектор. Здравословната конкуренция и прозрачността са от съществена важност за правилното функциониране на финансовите пазари — в услуга на реалната икономика, а не в интерес на малцина.

Разкриването на картели в секторите на услугите беше другата тенденция през последните години. Понастоящем Комисията работи по няколко дела в областта на финансовите услуги. На 4 декември Комисията глоби 8 банки с общо 1 712 468 000 EUR за участие в картели на пазари на финансови деривати, обхващащи ЕИП⁸. Четири от тях са участвали в картел, свързан с лихвени деривати, деноминирани в евро. Шест от тях са участвали в един или повече двустранни картела, свързани с лихвени деривати, деноминирани в японски йени. Такива тайни споразумения са забранени с член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз. И двете решения бяха приети в съответствие с процедурата за постигане на споразумение, като наложените на страните глоби бяха намалени с 10 % предвид съгласието им за споразумение.

Комисията води така също няколко текущи дела в хранително-вкусовия сектор — област, която пряко засяга потребителите. През месец ноември Комисията глоби четирима европейски търговци на скариди от Северно море — Heiploeg, Klaas Puul, Kok Seafood (всички установени в Нидерландия) и St hrk (установен в Германия) — на обща стойност 28 716 000 EUR за създаването на картел⁹. В периода от месец юни 2000 г. до месец януари 2009 г. между Heiploeg и Klaas Puul е имало договорка да фиксират цените и да споделят обемите от продажби на скариди от Северно море в Белгия, Франция, Германия и Нидерландия.

В допълнение към тези решения през месец април Комисията изпрати изложение на възраженията на няколко доставчици на чипове за смарт карти във връзка с предполагаемото им участие в картел¹⁰. Чиповете за смарт карти имат безброй приложения, като например SIM карти, банкови карти, лични карти и много други

⁸ Дело 39861 — Лихвени деривати в йени (YIRD) и дело 39914 — Лихвени деривати в евро.

⁹ Дело AT.39633 — Скариди.

¹⁰ Дело 39574 — Чипове за смарт карти.

устройства. Според предварителното мнение на Комисията някои доставчици може да са координирали своето поведение в ЕИП, за да поддържат цените. Комисията първоначално проведе дискусии за постигане на споразумение с някои предприятия във връзка с предполагаемото им участие. В крайна сметка обаче, поради липсата на напредък, тя се върна към нормалната процедура, приложима спрямо ограничаващите конкуренцията практики.

В заключение следва да се напомни, че картелите могат да фрагментират вътрешния пазар и да възпрепятстват приспособяването на промишлеността към промените в пазарните условия. Следователно вредите, които причиняват, не са ограничени до пазарите, на които участващите дружества осъществяват своята дейност, а могат да засегнат конкурентоспособността на цялата икономика.

2. ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОТО ПРИЛАГАНЕ НА АНТИТРЪСТОВОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И НА КОНТРОЛА ВЪРХУ СЛИВАНИЯТА В ИНТЕРЕС НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Регламент (ЕО) № 1/2003 — основният инструмент, определящ процедура за прилагане на членове 101 и 102 от ДФЕС — влезе в сила на 1 май 2004 г. Приемането на регламента отбелязва повратна точка, тъй като чрез него бяха оправомощени всички правоприлагащи органи в ЕС (Комисията, националните органи за защита на конкуренцията и националните съдилища) да прилагат антитръстовите правила на ЕС спрямо споразумения и практики, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки, като в същото време се спазват основните права на засегнатите заинтересовани страни, чиято защита е предвидена в Хартата на основните права на Европейския съюз.

Беше създадена Европейска мрежа по конкуренцията (ЕМК) и бяха въведени инструменти за сътрудничество, за да се гарантира ефективното и съгласувано прилагане на общите правила. На тази основа Комисията и националните органи за защита на конкуренцията (НОЗК) съвместно развиха значителна по обем дейност по прилагане на законодателството, подкрепени от широка дейтелност в областта на политиките. От месец май 2004 г. Комисията следи потенциални антиконкурентни практики почти във всеки икономически сектор, като е приела повече от 120 решения. От своя страна, НОЗК са разследвали над 1 600 случая за същия период, които са довели до повече от 600 решения за изпълнение.

През 2013 г. Комисията започна да прави преглед на опита, натрупан през тези десет години, с цел да анализира работата на органите на ЕС за защита на конкуренцията в различните сектори и видовете нарушения. Критичният преглед на приоритетите и постиженията от миналото ще спомогне за укрепване на вече постигнатата отлична координация между Комисията и НОЗК.

Регламент (ЕО) № 1/2003 в действие

Структури на националните органи за защита на конкуренцията

Правото на ЕС разчита на държавите членки да осигурят функционирането на ефективни и добре оборудвани национални органи за защита на конкуренцията и до голяма степен остава на тях изготвянето на националните режими за прилагане на законодателството в областта на конкуренцията. Единственото изрично изискване е държавите членки да посочат съответните си органи, отговорни за прилагането на членове 101 и 102 от ДФЕС по такъв начин, че действително да бъдат спазени разпоредбите на Регламента. През последните години в много държави членки бяха извършени структурни реформи. Структурите на НОЗК в Европейската мрежа по конкуренцията (ЕМК) като цяло са се развили в посока на по-голяма автономност и ефективност. Все пак възникват въпроси по отношение на независимостта и ресурсите на някои НОЗК. Трябва да се избегне отстъпление от нивото на постигнатото до момента.

Сближаване на правомощията за прилагане на законодателството

Според Регламента на държавите членки е оставена свободата да определят своите собствени процедури и санкции за прилагането на правилата на ЕС в областта на конкуренцията в съответните държави членки. Освен общото задължение на държавите членки за осигуряване на ефективното прилагане на законодателството, по-специално чрез прилагането на принципите на ефективност и еквивалентност, тези въпроси не са регулирани или хармонизирани от правото на ЕС. В резултат на това Комисията и НОЗК прилагат едни и същи материалноправни правила, но по различни процедури и санкции. Работата на ЕМК от няколко години е насочена към въпроса за сближаване на правомощията за прилагане на законодателството. В тази връзка в рамките на ЕМК са изготвени подробни сравнителни доклади относно правомощията за разследване и вземане на решения, както и набор от препоръки на ЕМК относно правомощията за разследване и вземане на решения. Що се отнася до санкциите за нарушения на правото в областта на конкуренцията, повечето НОЗК могат да налагат възпиращи граждански/административни глоби и да прилагат аналогична базова методика при определянето на глобите. Извършването на реформи, водещи до засилено сближаване на процедурите, се насърчава в специфичните за отделните държави препоръки в рамките на стратегията „Европа 2020“ (Европейски семестър) и в контекста на програмите за икономически корекции.

Сближаване по отношение на програмите за освобождаване от налагане на глоба или намаляване на нейния размер и взаимодействие с други области на правото

Програмите за освобождаване от налагане на глоба или намаляване на нейния размер като цяло се приемат като важен инструмент за откриване на тайни картели. От самото създаване на ЕМК насърчаването на законодателното сближаване и гладкото взаимодействие в тази област е приоритет на мрежата. По-специално примерната програма за освобождаване от налагане на глоба или намаляване на нейния размер (примерна програма), разработена от ЕМК, предоставя на държавите членки / НОЗК съгласуван набор от примерни правила и процедури, от които могат да почерпят вдъхновение при изготвянето на националните мерки. В резултат на това практически всички държави членки са въвели програми за освобождаване от налагане на глоба или намаляване на нейния размер, като се наблюдава процес на значително сближаване с примерната програма. В края на 2012 г. бяха одобрени подобрения в примерната програма.

Комисията ще продължи да следи отблизо функционирането на цялостната рамка за публично прилагане на правилата на ЕС в областта на конкуренцията.

През 2013 г. Комисията прие допълнителна основна инициатива за антитръстовата регулаторна среда: Предложението за директива относно начините, по които гражданите и дружествата могат да предявяват искове за обезщетение, когато са понесли вреди от нарушаване на антитръстовите правила на ЕС, като например картели

и злоупотреба с господстващо пазарно положение¹¹. Предложението предвижда отстраняването на редица практически затруднения, с които лицата, понесли вреди, често се сблъскват, когато се опитват да получат справедливо обезщетение за вредите, които са претърпели в резултат на нарушенията на правото на ЕС в областта на конкуренцията.

Отстраняване на пречки пред ефективното обезщетяване на лицата, понесли вреди вследствие на нарушаване на антиitrustовото законодателство

Законодателното предложение

На 11 юни Комисията прие Предложение за директива относно искове за обезщетение за вреди при нарушаване на антиitrustовите правила, представляващо нарушение на законодателството на ЕС в областта на конкуренцията. В съответствие с правото на ЕС всяко лице или дружество, което е претърпяло някакви щети вследствие на нарушаване на правото на ЕС в областта на конкуренцията, има право на пълно обезщетение. С Предложението се преследват две взаимно допълващи се цели. Първо, посоченото европейско право на обезщетение да бъде прието във всички държави членки, като се отстранят основните практически трудности, с които потребителите и дружествата често се сблъскват, докато се опитват да получат компенсация. Второ, с предложението се цели оптимизиране на взаимодействието между исковете за обезщетение от страна на частноправни субекти и публичното правоприлагане от страна на Комисията и националните органи за защита на конкуренцията с цел да се гарантира устойчивото правоприлагане от страна на публичните органи и постигането на по-ефективно правоприлагане като цяло.

С оглед на постигането на тези цели в Предложението са включени материалноправни и процесуални правила във връзка с най-важните аспекти по исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антиitrustовите правила, като достъп до доказателства, срок на искова давност, процесуалната легитимация за предявяване на искове, както и тежестта на доказване във връзка с компенсирането на надценките по дистрибуторската верига. С Предложението се цели да се създаде или предостави правна сигурност по отношение на допустимостта до/оповестяването на доказателства, които са предоставени за целите на публичното прилагане на законодателството. Например, за да бъде запазена привлекателността на програмите за освобождаване от налагане на глоба или намаляване на нейния размер, в Предложението се предвижда корпоративните декларации за посоченото освобождаване никога да не се оповестяват в частни съдебни процеси за обезщетение. Предложението улеснява проследяването на исковете за обезщетение, като предвижда, че окончателните решения за нарушения, които се приемат от националните органи за защита на конкуренцията, имат доказателствен ефект.

Съпътстващи мерки

Успоредно с Предложението, Комисията прие Съобщение относно количественото определяне на вредата при искове за обезщетения за нарушения на член 101 или член 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз, за да предостави насоки на съдилищата и на страните по искове за обезщетения. Съобщението е придружено от по-подробно Практическо ръководство, което е изготвено от службите на Комисията и е преведено на всички официални езици на ЕС. Накрая, Предложението е допълнено от Препоръка на Комисията относно колективната защита, според която на всички държави членки се

¹¹ COM(2013) 404 final: Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията.

препоръчва да въведат механизми за колективна защита, за да се улесни прилагането на правата на всички граждани на Съюза в съответствие с правото на Съюза, включително правото на обезщетение при вреди вследствие на нарушаването на антитръстовите правила.

Освен това на 5 декември Комисията прие пакет по „инициативата за опростяване на сливанията“¹². Пакетът включва изменение на Регламента за изпълнение относно сливанията¹² и приемането на ново Известие относно опростена процедура¹³. В резултат на това се очаква процентът на случаите, които са разгледани по опростената процедура, значително да се увеличи.

Инициативата за опростяване е конкретен пример за ангажимента на Комисията за постигане на целите на Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT)¹⁴, насочена към насърчаване на растежа и конкурентоспособността чрез намаляване на регулаторната тежест за предприятията и гражданите на ЕС.

3. МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ РЕСУРСИ КЪМ ЦЕЛИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА

Подобно на антиконкурентните стопански практики като картели, неправомерните правителствени субсидии могат да нарушат равнопоставените условия на конкуренция, да издигнат ненужни бариери и да пропилят потенциала за растеж на вътрешния пазар. Държавното подпомагане обаче може да окаже така също положително въздействие, когато е добре насочено, отстранява пазарни неефективности и създава стимули за инвестиции и предприятия, които в противен случай не биха били реализирани. „Добрата“ държавна помощ може да стимулира иновациите и развитието на човешкия капитал. Политиката на ЕС в областта на държавните помощи би могла също така да помогне на националните органи да постигнат максимума с намаляващите ресурси във времена на бюджетни ограничения. В този икономически контекст насърчаване използването на публични разходи за ориентирани към растежа политики е основен приоритет за ЕС и главното основание за стратегията за модернизиране на държавната помощ¹⁵. Процесът на реформиране на стратегията е приключил. По-долу следват основните елементи, по които Комисията работи през 2013 г.

Справяне с различията в конкурентоспособността в ЕС с целенасочена регионална помощ

През месец юни 2013 г. Комисията прие новите Насоки за регионална помощ за периода 2014—2020 г.¹⁶ Приемането беше предшествано от множество консултации със заинтересованите страни (държави членки, регионални и местни органи, стопански

¹² Регламент за изпълнение (ЕС) № 1269/2013 на Комисията от 5 декември 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 802/2004 за прилагане на Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета за контрола върху концентрациите между предприятия.

¹³ Известие относно опростена процедура за разглеждане на някои концентрации съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета.

¹⁴ COM(2013) 685 final: Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT): резултати и следващи стъпки, на разположение на: <http://ec.europa.eu/refit>.

¹⁵ COM(2012)209 final: Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите — Модернизиране на държавната помощ на ЕС (МДП).

¹⁶ Насоки за регионална помощ за периода 2014—2020 г., (2013/C 209/01).

асоциации, групи по интереси, отделни дружества и граждани), Европейския парламент, Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет. Насоките за регионална помощ спомагат за намаляване на различията в конкурентоспособността в рамките на ЕС, като подкрепят продуктивните инвестиции в проекти с добавена стойност, по-специално в европейските региони в най-неравностойно положение.

Приспособяване към предизвикателствата в развитието на ширококоловата инфраструктура: нови Насоки за държавна помощ за ширококолов достъп

През месец януари влязоха в сила преразгледаните Насоки за прилагането на правилата на ЕС за държавна помощ за ширококолов мрежи¹⁷. Насоките помагат на държавите членки да постигнат целите на Програмата в областта на цифровите технологии за Европа, утвърждават задълженията за открит достъп, повишават прозрачността и улесняват получаването на добре насочена помощ, като в същото време се улесняват правилата с оглед по-бързото вземане на решения.

Освен това с приемането на преразгледания Оправомощаващ регламент¹⁸ се въвежда определена ширококолова инфраструктура между новите категории помощ, която Комисията може да реши да освободи от задължението за предварително уведомление, с което още повече се улеснява изпълнението на проекти за ширококолови мрежи.

Насърчаване на добра и стабилна финансова рамка: нови правила за достъп до финанси под формата на държавна помощ

Малките и средните предприятия (МСП) са гръбнакът на европейската икономика: две от всеки три работни места в частния сектор, както и повече от половината от общата добавена стойност, която се създава от предприятията в ЕС, идват от МСП. Те са също така двигателят на европейската конкурентоспособност и изпълняват съществено важна роля в иновациите. За тези фирми обаче често е трудно да получат достъп до финансиране.

На този фон Комисията преразглежда насоките за държавна помощ, посветени на насърчаването на инвестициите в рисков капитал в МСП. В Насоките за рисковото финансиране са посочени условията, на които трябва да отговарят държавите членки, когато предоставят подпомагане за насърчаване на достъпа до рисков капитал за МСП на ранните етапи от тяхното развитие, по-специално за да се гарантира, че въпросната помощ е насочена към доказан недостиг на собствен капитал и не измества финансовите оператори. Новите Насоки за рисковото финансиране бяха приети през месец януари 2014 г., след провеждането на две публични консултации, семинар и многостранна среща с държавите членки.

Насоки за отпускане на държавна помощ за оздравяване и реструктуриране за подпомагане на фирми във временно затруднено положение

През месец ноември Комисията започна публична консултация във връзка с преразглеждането на насоките за държавна помощ за подпомагане на нефинансови фирми в затруднено положение. Новите правила за оздравяване и реструктуриране ще бъдат приети през 2014 г., като ще бъде запазен деликатния баланс между ограничаване

¹⁷ Насоки на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококолов мрежи (2013/C 25/01).

¹⁸ Регламент (ЕС) № 733/2013 на Съвета от 22 юли 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 994/98 по прилагането на членове 92 и 93 от Договора за създаване на Европейската общност към някои категории хоризонтална държавна помощ.

на причиненото от затрудненията намаляване на капацитета и свеждането до минимум на икономическите вреди вследствие на задържането на нежизнеспособни фирми на пазара. Изкуственото поддържане на неефективни дружества оказва отрицателно въздействие върху публичните бюджети и може сериозно да намали конкурентоспособността и икономическия растеж. С принципите, които са залегнали в новите насоки, се цели да бъдат запазени работните места и ноу-хаута на дружествата, които биха могли да възвърнат своята жизнеспособност след реструктуриране, като им се предостави подпомагането, от което имат нужда, за да ликвидират нежизнеспособните операции.

Стимулиране на иновативния растеж: новите насоки за държавна помощ за НИРД и иновации

Понастоящем Комисията преразглежда така също насоките за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, за да бъдат приети нови правила през 2014 г. Инвестициите в НИРД са от съществена важност за конкурентоспособността и са една от основните цели на стратегията „Европа 2020“.

Равнището на научните изследвания и развитието в Европа остава ограничено от проявленията на пазарна неефективност. Преразгледаната рамка за НИРД и иновации ще спомогне за превръщането на мерките за държавна помощ в научни изследвания и иновации от по-високо равнище, което ще осигури по-голяма гъвкавост и по-малко бюрокрация за държавните членки при привеждането в действие на помощта за НИРД и иновации. По-специално ще бъде обърнато по-голямо внимание на близки до пазара дейности, като експериментални разработки (включително пилотни проекти и опитни образци), научноизследователска инфраструктура и иновации (включително нетехнологични иновации). От 2007 г. насам Комисията е одобрила повече от 200 национални схеми в областта на научните изследвания, развитието и иновациите.

Бъдещи насоки за държавна помощ за енергетиката и околната среда

Политиката за държавна помощ допринася за дългосрочната стратегия на ЕС в областта на енергетиката и изменението на климата въз основа на сигурността на снабдяването, устойчивостта и конкурентоспособността. Този процес се осъществява чрез отваряне на енергийните пазари, поддържане на равни условия на конкуренция и създаването на стимули и подходяща рамка за значителните инвестиции, които ще бъдат необходими през идващите десетилетия. Целта на извършвания понастоящем от Комисията преглед на насоките за държавна помощ за енергетиката и околната среда е да бъдат приети нови правила през 2014 г. Новите насоки ще допълнят насоките за държавна помощ по СТЕ от месец май 2012 г.

Макар че традиционните елементи на помощта за околната среда ще бъдат запазени в новите насоки, с процеса на модернизирането на държавната помощ се цели да се осигурят тесни синергии със стратегията „Европа 2020“ и нейните водещи инициативи.

Общата стратегическа цел на прегледа е да подпомогне държавите от ЕС да извършват по-добри инвестиции и в по-голяма степен да изпълнят целите на енергийната политика на Съюза, както и да улесни ефективното подпомагане за постигането на по-висока степен на защита на околната среда. Тази цел е свързана с насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност, по-добро насочване на публичното подпомагане към възобновяеми енергийни източници, както и насърчаване на използването на субсидии за подобряване на взаимосвързаността и развитието на презгранични мрежи. Последните два елемента са сред най-важните нововъведения в новите насоки.

С новите насоки ще се цели свеждането до минимум на нарушенията на конкуренцията вследствие на мерките за държавна помощ за околната среда и енергетиката, по-специално като бъде ограничена до минимум помощта и бъдат предвидени стимули за пазарно ориентирани инструменти. Новите насоки напълно ще отговарят на целите на ЕС по отношение на изменението на климата и енергетиката в съответствие със стратегията „Европа 2020“ и ще подпомагат усилията на държавите членки за постигането на тези цели.

4. НАСЪРЧАВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВ И СТАБИЛЕН ФИНАНСОВ СЕКТОР В ПОДКРЕПА НА РЕАЛНАТА ИКОНОМИКА

Започналата от финансовия сектор икономическа криза подкопа доверието във финансовите пазари. Все пак финансовите пазари, когато са стабилни, безопасни, отворени, конкурентни и справедливи, са абсолютно необходими за поддържането на балансиран и устойчив етап на икономически растеж. Понастоящем Комисията извършва широкообхватни регулаторни промени за намаляване на системните рискове и за повишаване на прозрачността на финансовите пазари. Основните причини за кризата и трудностите, пред които ни поставя настоящата икономическа конюнктура, няма да могат да бъдат решени, без да се комбинират различни инструменти на политиката. В тази връзка прилагането на антитръстовото законодателство за насърчаването на един справедлив и конкурентоспособен финансов сектор се осъществява съвместно с контрола върху държавните помощи за реструктуриране на банките. Освен прилагането на законодателството в областта на конкуренцията има така също законодателни предложения, чиято цел е да се подобри регулаторната среда.

Усилия на Комисията в рамките на политиката в областта на конкуренцията за по-прозрачен финансов сектор: акцент върху дериватите и референтните процентни ставки

Голяма част от усилията беше насочена към пазара на деривати, предвид неговия мащаб и роля при хеджирането на рисковите експозиции на институции като банки, пенсионни фондове и промишлени предприятия. С Регламента за европейската пазарна инфраструктура (РЕПИ), който влезе в сила миналата година, се изисква клирингът на стандартизираните договори за деривати да се извършва централизирано¹⁹. В прегледа на Директивата за пазарите на финансови инструменти (ДПФИ) Комисията предложи въпросните деривати да се търгуват на прозрачни и организирани платформи за търговия²⁰. Антитръстовите инструменти на Комисията са в допълнение към тези регулаторни мерки. Това означава по-специално, че дружествата, които планират да извършват борсова търговия, не трябва да срещат пречки за това в лицето на антиконкурентното поведение на други участници. Това е особено важно за суаповете за кредиторно неизпълнение (CDS) предвид изпълняваната от тези продукти роля във финансовия сектор: през 2013 г. брутната номинална стойност на почти 2 милиона активни договора за CDS надхвърли 10 трилиона EUR.

¹⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/derivatives/index_en.htm.

²⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/securities/isd/mifid/index_en.htm.

През 2011 г. Комисията започна разследване на пазара на CDS, което доведе до издаването на изложение на възраженията на 1 юли 2013 г. Изложението на възраженията беше адресирано до Bank of America Merrill Lynch, Barclays, Bear Stearns, BNP Paribas, Citigroup, Credit Suisse, Deutsche Bank, Goldman Sachs, HSBC, JP Morgan, Morgan Stanley, Royal Bank of Scotland, UBS, както и до Международната асоциация за обмен на активи и деривати (International Swaps and Derivatives Association — ISDA) и доставчика на информационни услуги Markit²¹. На база на разследването Комисията стигна до предварителното заключение, че е възможно тези дружества и асоциации да са координирали своето поведение, за да успеят заедно да попречат на борсите да навлязат на пазара на CDS през периода 2006—2009 г., като по този начин са нарушили антитръстовите правила на ЕС, с които се забраняват антиконкурентните споразумения, съгласуваните практики и решенията на асоциации от предприятия.

Успоредно с това, през месец декември Комисията приключи разследването по антитръстовите дела, свързани с референтните процентни ставки Libor, Euribor и Tibor, срещу договорилите се страни (вж. по-горе на стр. 4). Започналите през 2011 г. разследвания бяха считани за основен приоритет от Комисията²².

Тези антитръстови дела подчертават както значимостта, така и уязвимостта на референтните показатели. Референтните ставки засягат стойността на много финансови инструменти, като лихвени суапове и форуърдни лихвени споразумения, както и на търговски и нетърговски договори като споразумения за доставка, заеми и ипотеките. Те изпълняват също така важна роля в управлението на риска. През месец септември Комисията предложи проект на регламент, целящ възстановяване на доверието в тези референтни показатели²³. Крайната цел на предложението е да се осигури интегритета на референтните проценти, като се гарантира, че те не са обект на конфликти на интереси, че те отразяват икономическата реалност, която са предназначени да измерват, както и че се използват целесъобразно.

Политиката за държавна помощ, способстваща за дисциплинирано реструктуриране и балансови корекции в банковия сектор

В отсъствието на правила на ЕС за възстановяване и оздравяване, каквито вече са включени в Директивата за възстановяване и оздравяване на банките,²⁴ условията за оздравяване на банките на ниво ЕС на практика се определяха от правилата за държавна помощ за банковия сектор. От началото на кризата правителствата от ЕС отговаряха на заплахите пред финансовата стабилност, като предоставяха значително публично подпомагане на съответните си банкови институции. През изминалите пет години политиката за държавна помощ беше използвана за координиране на отговора на държавите членки, за запазване на равнопоставените условия на конкуренция в банкови сектор и за гарантиране, че финансовата помощ се предоставя при аналогични условия в целия Съюз. Основните елементи на решенията за реструктуриране бяха възвръщането на банките получатели на помощта към дългосрочна жизнеспособност, гарантирането на споделяне на тежестта и премахване на нарушенията на конкуренцията.

²¹ Дело AT.39745 — CDS — Информационен пазар.

²² Дело 39861 — Лихвени деривати в йени (YIRD) и Дело 39914 — Лихвени деривати в евро.

²³ Предложението обхваща широка гама от референтни показатели, не само референтни лихвени проценти като LIBOR, но също така стокови референтни показатели, референтни показатели, използвани за финансови инструменти като енергийни и валутни деривати, референтни показатели, използвани във финансови договори, както и референтни показатели, използвани за измерване на ефективността на инвестиционни фондове.

²⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/crisis_management/#maincontentSec2.

Считано от 1 август тези правила за държавна помощ бяха изменени със Съобщението относно банковия сектор²⁵. До получаването на други указания новите правила ще продължат да гарантират последователния отговор на политиката по отношение на финансовата криза в целия ЕС и ще ограничават нарушенията на конкуренцията на вътрешния пазар.

През годината Комисията прие няколко решения за реструктуриране на банки съгласно новите правила. В съответствие с новите правила за държавна помощ на 6 септември Комисията временно одобри като помощ за оздравяване държавни гаранции по новоемитирани пасиви на две словенски банки — Factor banka d.d. и Probanka d.d. На 18 декември Комисията одобри решения относно мерки за държавна помощ в полза на пет словенски банки. Комисията одобри планове за реструктуриране на Nova Ljubljanska banka d.d. (NLB) и на Nova Kreditna Banka Maribor d.d. (NKBM), по-специално защото те дават възможност на банките да възвърнат своята жизнеспособност в дългосрочен план без ненужно нарушаване на конкуренцията. Комисията одобри също така помощ за организираното преустановяване на дейността на Factor Banka d.d. и Probanka d.d., по-специално защото нарушенията на конкуренцията, създадени от помощта, ще бъдат сведени до минимум при пълното напускане на пазара от страна на двете банки. Накрая, Комисията временно одобри помощ за оздравяване в полза на Abanka Vira d.d. от съображения, свързани с финансовата стабилност. В контекста на процедурата при макроикономически дисбаланси Словения трябваше да направи преглед на качеството на активите и стрес тест на словенския банков сектор (ПКА/СТ). Оценката на резултатите от ПКА/СТ, публикувана на 12 декември от Словения, беше включена в петте решения на Комисията, приети на 18 декември.

Решения относно реструктурирането на банки, за които е изпратено уведомление преди 1 август 2013 г.

В случая с Нуро Alpe Adria Group (HGAA) Комисията одобри план през месец август 2013 г., в съответствие с който оперативните звена на банката в Австрия и Югоизточна Европа ще бъдат продадени най-късно до средата на 2015 г., докато останалата нежизнеспособна част се подлага на процес на организирано преустановяване на дейността. До приключването на процеса на продажба Австрия се задължава да спазва редица ограничения относно нови дейности, по-специално във връзка с контрола на риска, като по този начин се гарантират по-добри възможности за продажба на дъщерните предприятия и поддържането на минимални нарушения на конкуренцията.

В случая с Banca Monte dei Paschi di Siena (MPS) италианското правителство предостави 2 млрд. EUR за покриване на недостига на капитал, отчетен при стрес теста от 2011 г. на Европейския банков орган. След като се увери, че стопанският модел на банката не е толкова рисков и осигурява дългосрочната жизнеспособност, през месец ноември 2013 г. Комисията одобри плана за реструктуриране на MPS.

Освен това контролът върху държавната помощ е важен инструмент, който спомага да се гарантира, че банките ще се върнат към своята основна икономическа функция на

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-672_en.htm.

кредитори в реалната икономика, тъй като в решенията за реструктуриране се включва изрично условие в тази връзка.

В Испания 2013 г. беше първата пълна година от изпълнението на различните планове за реструктуриране, одобрени за банките, които са получили държавна помощ по линия на осемнадесетмесечната програма за финансова помощ, предоставена през месец юли 2012 г. Целта на плановете за реструктуриране беше банките отново да се съсредоточат от по-рискови дейности към кредитиране на МСП и друго корпоративно кредитиране. През първата половина на 2013 г. приключиха т.нар. акции за подчинени пасиви за банките, които са получили държавна помощ, в резултат на които бяха генерирани почти 13 милиарда евро капитал в тези банки и беше намалена нуждата от допълнителни публични средства.

През 2013 г. Комисията, заедно с ЕЦБ и МВФ, също продължи да предоставя финансова помощ на държави членки, които са поискали такава. Контролът върху държавната помощ допринесе за програмите за макроикономически корекции в Ирландия, Гърция, Португалия и Кипър. Реструктурирането на банковите сектори, включително изпълнението на множество условия във връзка с финансовия сектор, беше едно от основните изисквания на политиката към тези държави.

Отворен, ефективен и сигурен единен пазар на плащания

Комисията насочи своите усилия също така към прилагане на законодателството и въвеждане на регулации в областта на плащанията. Пример за това е откритото през месец септември 2011 г. антитръстово разследване на процеса на стандартизация на плащанията по интернет, извършено от Европейския платежен съвет (ЕПС), което беше приключено през месец юни 2013 г.²⁶

Предприемане на действия с цел да се гарантира, че процеси на стандартизиране няма да засегнат навлизането на нови участници на пазара и иновациите

ЕПС е органът, отговорен за вземането на решения и координацията във връзка с плащанията в европейския банков сектор. Комисията имаше опасения, че посредством своята работа по стандартите за електронни плащания, и по-специално рамката за електронни плащания (e-Payments Framework). ЕПС би могъл да изключи небанковите интернет доставчици от пазара на електронни плащания. Плащанията по интернет са жизненоважни за развитието на електронната търговия и доброто функциониране на вътрешния пазар на ЕС.

В хода на разследването ЕПС обяви своето решение да спре разработването на рамката за електронни плащания и всички други инициативи по аспекти на стандартизирането, чиито предмет или последици биха били същите. В резултат на това жалбоподателят по това дело — Sofort AG — оттегли своята жалба. При тези обстоятелства Комисията реши да закрие своето разследване.

С преразгледаната Директива относно платежните услуги²⁷ изрично ще бъде разрешено на небанкови участници да се конкурират с банките, що се отнася до плащанията по интернет и картовите плащания. В този случай регулацията ефективно допълва прилагането на антитръстовото законодателство.

²⁶ Дело AT.39876 — ЕПС — Онлайн плащания.

²⁷ COM(2013) 547 final: Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2013/36/ЕС и 2009/110/ЕО и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО.

Друг пример за синергия между предварителното регулиране и последващото прилагане на законодателството в областта на конкуренцията е Предложението за регламент относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти²⁸, в което са взети предвид производствата в областта на конкуренцията с картови дружества в продължение на две десетилетия. Органите за защита на конкуренцията и регулаторните органи често са правили преглед на обменните такси. В съответствие с антитръстовите правила на ЕС Комисията прие няколко решения, включително решението за MasterCard от месец декември 2007 г.²⁹ Имаше също така редица национални производства, в това число в Полша, Унгария, Италия, Латвия, Обединеното кралство, Германия и Франция. Въпреки това европейският пазар на картови плащания остава доста фрагментиран и обменните такси варират в широки граници. За разрешаването на този въпрос Комисията предложи приемането на регламент относно обменните такси. Целта на предложението е да бъде създаден общ пазар на плащанията в ЕС, с което ще се даде възможност на потребителите, търговците на дребно и другите предприятия да се ползват от всички облаги на вътрешния пазар на ЕС, включително електронната търговия, в съответствие с Програмата в областта на цифровите технологии за Европа до 2020 г.

С предвидената в преразгледаната Директива относно платежните услуги забрана за събирането на допълнителни такси по платежни карти — за картите с регулирани обменни такси — се допълват разпоредбите на Директивата относно правата на потребителите,³⁰ която следва да се прилага в рамките на целия ЕС, считано от 13 юни 2014 г. Новите правила няма да допускат търговците да прилагат допълнителни такси при плащания с всякакви платежни средства, надвишаващ разходите, направени от търговеца за използването на въпросните средства.

5. ЕНЕРГЕТИКА: СЕКТОРЪТ, В КОЙТО ИМА НАЙ-ГОЛЯМА НУЖДА ОТ ИНИЦИАТИВАТА „ПОВЕЧЕ ЕВРОПА“

Енергетиката е един от секторите, в който пълното изграждане на единния пазар ще предостави най-големи ползи за предприятията и гражданите в Европа. Усилията за реформи обаче, предназначени за цялостно изграждане на енергиен вътрешен пазар, включително третия енергиен пакет, започнат през 2007 г.³¹, продължават по-дълго от очакваното, за да окажат реално въздействие. Трите основни предизвикателства, които са установени през 2013 г., са все по-голямата зависимост на ЕС от вносна енергия, покачващите се цени на енергията и липсата на инвестиции.³² Енергията от възобновяеми източници ще изпълнява основна роля в прехода към една конкурентна, сигурна и устойчива енергийна система.

Енергийните пазари изпълняват съществено важна роля в икономиката на Европа. Енергията е ключов производствен фактор в промишлеността и засяга почти всеки един аспект от ежедневието на потребителите. Енергийните разходи оказват

²⁸ COM(2013) 550 final: Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти.

²⁹ Дело AT.34579 — MasterCard I.

³⁰ Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите.

³¹ В приетия през 2007 г. трети енергиен пакет са определени конкретни антиконкурентни поведенчески практики, които трябва да бъдат уредени според правилата на ЕС в областта на конкуренцията.

³² Вж. *Принос на Комисията към Европейския съвет на 22 май 2013 г.*, на разположение на: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/energy2_en.pdf.

значително въздействие върху икономическата дейност. Цената на енергията е основен повод за притеснения относно европейската конкурентоспособност, по-специално в енергоемките отрасли, и заплашва десетгодишната лидерска позиция на Европа по отношение на намаляването на въглеродните емисии.

Съществува обаче широк консенсус относно това какво е необходимо за справянето с тези предизвикателства: да се изработи обща енергийна рамка за ЕС, да се инвестира в инфраструктурата, да се повиши енергийната ефективност и да се насърчи по-ефективната и по-добре пазарно интегрирана помощ за възобновяемите енергийни източници.

Конкуренцията представлява елемент от съчетанието на политики, с които тези предизвикателства могат да бъдат разрешени. Законодателството на ЕС в областта на енергетиката е допринесло за отстраняването на законоустановени монополи, хармонизирането на правилата и за въвеждането на мерки в подкрепа на пазарната интеграция и либерализация. Политиката в областта на конкуренцията, от своя страна, се стреми да гарантира, че дружествата не поддържат или възстановяват пречките пред конкуренцията. Следователно прилагането на законодателството, регулациите и мерките за либерализация в областта на конкуренцията допринася за трите стълба на енергийната политика на ЕС: устойчивост, конкурентоспособност и сигурност на снабдяването.

Все пак в някои държави членки конкуренцията на пазарите на газ и електроенергия остава ограничена, не само поради бавното прилагане на законодателството, но също така поради характера на тези сектори, които се характеризират с големи начални инвестиции и с ограничен капацитет на материалната инфраструктура. Макар че енергийните пазари на ЕС продължават да бъдат до голяма степен национални или регионални по своя характер, тяхната интеграция се е засилила. Чрез задълбочена интеграция би могло да бъдат намалени колебанията в цените и да се подобри цялостната ефективност и конкуренцията.

В тази връзка енергичното прилагане на антитръстовите правила е от основно значение за ефективността на предварителното регулиране, а държавните интервенции следва да бъдат добре планирани, за да се ограничи въздействието върху цената на енергията.

От 1 януари се прилагат новите насоки за държавна помощ за схемата за търговия с емисии (СТЕ). Новата рамка дава възможност на държавите членки да освободят енергоемките отрасли от непреките разходи за CO₂ в тяхната цена на електричеството и да се посрещне риска от преместване на дейността в държави извън ЕС, в които разпоредбите в областта на околната среда не са толкова строги³³. През 2013 г. Комисията одобри такива схеми в пет държави членки: Белгия, Германия, Нидерландия, Испания и Обединеното кралство³⁴. От друга страна, плановете на германските органи да предоставят такова подпомагане на някои производители на цветни метали бяха обявени за несъвместими, тъй като това би довело до сериозни нарушения на конкуренцията в ущърб на производителите в други държави членки.³⁵

Насърчаване на открити и конкурентоспособни енергийни пазари чрез гарантиране на недискриминационен достъп и равнопоставени условия на конкуренция

³³ Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, ОВ C158, 5.6.2012 г., стр. 4.

³⁴ Дела с номера SA.37017, SA.36103, SA.37084, SA.36650 и SA.35543.

³⁵ Дело SA.30068 — Помощ за производителите на цветни метали за разходите за CO₂ в цената на електроенергията.

През 2013 г. антитръстовите действия по правоприлагане допринесоха или ще допринесат в бъдеще за ограничаването на цените на енергията чрез противодействие на злоупотребите и тайните споразумения, които водят до сегментация на пазарите и неефективно разпределение на енергията. В случаите, които Комисията понастоящем разследва, е разгледано поведението на дружества, които осъществяват дейност в секторите на суровия петрол, продуктите от рафиниран петрол и биогоривата;³⁶ Газпром — във връзка с доставките на газ за Централна и Източна Европа;³⁷ ВЕН — във връзка с доставките на електроенергия в България;³⁸ и на енергийни борси.³⁹

През месец април Комисията одобри и прие решение, според което ČEZ — чешкият заварен електроенергиен оператор — поема правно обвързващи задължения.⁴⁰ През месец юни 2011 г., на база на необявени инспекции през 2009 г., беше открито задълбочено разследване на чешкия електроенергиен сектор. След като ČEZ предложи да поеме задължения за отстраняване на изразените от Комисията опасения, през месец юли 2012 г. беше проведен пазарен тест, като резултатът му беше приет за задоволителен. ČEZ ще реализира чрез продажба 800—1 000 MW от своя капацитет за генериране на електроенергия. Тази реализация ще даде възможност за навлизането на нов участник на чешкия електроенергиен пазар, който да се конкурира със заварения оператор.

Комисията откри също така официално производство срещу румънската енергийна борса OPCOM,⁴¹ която, заедно със своето дружество майка CNTEE Transelectrica, през месец май получи изложение на възражения. Като предварителна констатация Комисията установи, че OPCOM — операторът на единствената енергийна борса в Румъния — дискриминира дружествата на база на тяхното място на установяване. Енергийните борси изпълняват важна роля за предоставянето на обществена информация относно цените: рестриктивни стопански практики, като повишават разходите на чуждестранните търговци за осъществяване на тяхната дейност, ограничават ликвидността и ефективността на електроенергийните пазари. Достъпът до енергийните пазари е съществено важен за постигането на прозрачни и надеждни цени на електроенергията на пазарите на едро и на дребно.

Що се отнася до контрола върху държавната помощ, Комисията откри задълбочено проучване на концесиите на водни ресурси, предоставени на Electricidade de Portugal (EDP) за генериране на електроенергия, за да провери дали заплатената цена от заварения португалски електроенергиен оператор EDP през 2007 г. за удължаването на неговото право да използва публичните водни ресурси за генериране на електроенергия е отговаряла на правилата на ЕС за държавна помощ.⁴² Комисията започна също така проучвания във връзка с правилата и практиките, уреждащи предоставянето или удължаването на аналогични концесии, и в други държави членки.

³⁶ Дело АТ.40054 — Пазари на петрол и биогориво, вж. МЕМО/13/435 от 14 май 2013 г. [Бележка: номерът и наименованието на делото все още не са оповестени на уебсайта].

³⁷ Дело АТ.39816 — Доставчици на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа, вж. МЕМО/12/937 от 4 септември 2012 г.

³⁸ Дело АТ.39767 — ВЕН electricity, вж. IP/121307 от 3 декември 2012 г.

³⁹ Дело АТ.39952 — Енергийни борси, вж. МЕМО12/78 от 7 февруари 2012 г.

⁴⁰ Дело АТ.39727 — ČEZ.

⁴¹ Дело АТ.39984 — OPCOM / Румънска енергийна борса.

⁴² Дело SA.35429 — Удължаване на употребата на публични водни ресурси за производство на електричество от хидроенергия.

6. ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА В ЦИФРОВАТА ИКОНОМИКА В ПОДКРЕПА НА ПРОГРАМАТА В ОБЛАСТТА НА ЦИФРОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ЕВРОПА

Цифровата революция мълниеносно превзе почти всички сектори на икономиката, като промени начина на живот и на работа на хората и на фирмите, предоставя широка гама от цифрови продукти и услуги и предлага важни основни елементи за други сектори, евентуални икономии, нова информация и канали за дистрибуция. Цифровите сектори са основните фактори за творчество и иновации, като повишават конкурентоспособността на цялата икономика. Макар че е изключително трудно да се определят надеждни показатели, с които да се обхване размерът на цифровата икономика, нейният принос за растежа на БВП през последните години е станал все по-съществен. Предвид горното, през 2010 г. Комисията даде старт на своята водеща инициатива „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“⁴³, която през месец декември 2012 г. беше преразгледана на база на актуализиран набор от приоритети.

Макар че основните принципи и цели на политиката в областта на конкуренцията продължават да бъдат едни и същи във всички сектори, има и редица характеристики, които са специфични само за цифровата икономика. Една от тях е по-бързият процес на обновление. Друга характеристика на цифровите пазари е повишената скорост, с която се осъществяват технологичните промени, непрекъснато представящи на пазара нови устройства и нематериални стоки като услуги, приложения и бизнес-среда. Накрая, стопанските модели и източниците на приходи се променят по-бързо на цифровите пазари, отколкото където и да било другаде.

Съчетаване на инструментите на политиката в областта на конкуренцията за посрещане на предизвикателствата на бързо променящия се пазар

На бързо променящите се пазари като ИКТ и електронните комуникации съвместното използване на предварително регулиране и последващото прилагане на законодателството в областта на конкуренцията е необходимо за поддържането на правилното функциониране на сектора и за подпомагане на пълното разгръщане на неговия потенциал за растеж. Ефективното и критично следене на поведението на господстващите фирми, както и бързата реакция в случай на злоупотреби са особено важни, тъй като неправомерните практики могат да доведат до ранното отпадане от пазара на малките и иновативни конкуренти.

Улесняването на разпространението на интелектуалната собственост и знанията също е важно за цифровите отрасли. За тази цел Комисията преразглежда своята антитръстова рамка на политиката по отношение на споразуменията за трансфер на технологии. С насочените към повишаване на ефективността споразумения за трансфер на технологии между конкурентни или неконкурентни субекти се насърчават иновациите и конкурентоспособността. Разпространението на технологиите може да е от полза за конкуренцията и да допринесе за повишаване на последващите иновации. През месец февруари и месец март беше проведена публична консултация относно преразглеждането на съществуващите насоки и Регламента за групово освобождаване на споразумения за трансфер на технологии (TTBER), за да могат да бъдат приети окончателните текстове през пролетта на 2014 г.

⁴³ COM(2010) 245 окончателен/2: Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Програма в областта на цифровите технологии за Европа.

Прилагане на антитръстовите правила на бързо променящия се цифров пазар: случаят с Google

Комисията се опасяваше, че Google може да злоупотребява със своето господстващо положение на пазарите за търсене в мрежата, рекламиране при онлайн търсене и посредничество за рекламиране при онлайн търсене в ЕИП. Комисията счете, че тези практики биха могли да ошетят потребителите, като намаляват избора и потискат иновациите в областите на специализираните услуги за търсене и рекламирането при онлайн търсенето. С цел да разсеят опасенията на Комисията във връзка с конкуренцията, през месец април Google пое първи набор от задължения и през месец октомври — преразгледан набор от задължения. Посредством официални искания на информация Комисията потърси обратна информация относно поетите от Google преразгледани задължения. Предвид получената обратна информация, Комисията стигна до заключението, че с преразгледаните задължения все още не могат да бъдат напълно разсеяни опасенията на Комисията във връзка с конкуренцията, изразени в нейната предварителна оценка. Комисията уведоми Google, че разполага с много малко време, ако желае да представи повторно преразгледан набор от задължения, с които напълно да бъдат разсеяни опасенията на Комисията, като в противен случай Комисията би прибягнала до процедурата по член 7 от Регламент (ЕО) № 1/2003.

Насърчаване на свързаността и справяне с фрагментацията на единния пазар в сектора на далекосъобщенията

Отсъствието на реален единен пазар на електронни съобщителни услуги е пречка пред разработването на нови услуги, достъпни на целия вътрешен пазар, което поставя европейските потребители в неизгодно положение.

Пълното изграждане на единния пазар за електронни съобщителни услуги би осигурило значителни ползи за предприятията и гражданите на Европа. На 11 септември Комисията прие законодателен пакет за „Свързан континент: изграждане на единен пазар в областта на далекосъобщенията“. Този пакет включва Съобщение относно единния пазар в областта на далекосъобщенията, Предложение за регламент за определяне на мерки относно единния европейски пазар на електронни съобщителни услуги, както и мерки за постигането на свързан континент; той съдържа също така Препоръка на Комисията относно съгласувани задължения за недопускане на дискриминация и методики за изчисляване на разходите с цел насърчаване на конкуренцията и подобряване на средата за инвестиции в широколентова инфраструктура⁴⁴.

През 2013 г. прилагането на законодателството в областта на конкуренцията беше доста активно в сектора на далекосъобщенията, за да не се допусне заварените оператори да защитават своята дейност чрез неправомерни практики и да се гарантира, че сливанията няма да доведат до по-високи цени, по-лошо качество и забавяне на иновациите.

В съответствие с Регламента относно сливанията понастоящем Комисията разглежда редица големи сделки, включително две предложени операции, които биха консолидирали операторите на мобилни мрежи съответно в Ирландия и Германия. На 1 октомври Hutchison 3G UK изпрати уведомление до Комисията относно своето намерение да придобие целия контрол върху Telefónica Ireland, а на 6 ноември Комисията откри задълбочено разследване на споменатото сливане.⁴⁵ Аналогично, на 31 октомври Telefónica Deutschland изпрати уведомление до Комисията за своето намерение да придобие целия контрол върху мобилните операции на KPN в Германия, известни като E Plus, а на 20 декември Комисията откри задълбочено разследване на

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connected-continent-single-telecom-market-growth-jobs>.

⁴⁵ Дело номер M.6992 — Hutchison 3G UK / Telefónica Ireland.

сделката.⁴⁶ Тъй като и двете споменати сделки биха довели до по-малко на брой участници на пазарите на едро и на дребно, които вече се характеризират с голяма концентрация, те ще трябва да бъдат разгледани внимателно през 2014 г.

Комисията анализира така също и безусловно одобри в първата фаза придобиването на стойност 23,3 милиарда долара от Liberty Global на Virgin Media⁴⁷ — най-големият кабелен оператор в Обединеното кралство, и придобиването от Vodafone на Kabel Deutschland — най-големият кабелен оператор в Германия, на стойност 8 милиарда евро.⁴⁸

Що се отнася до прилагането на антитръстовото законодателство, на 23 януари Комисията наложи глоба в размер на 66 894 000 EUR на Telefónica и 12 290 000 EUR на Portugal Telecom за това, че са се договорили да не се конкурират едно с друго на иберийските телекомуникационни пазари.⁴⁹ Поради запазването на статуквото в Испания и Португалия споразумението е допринесло за поддържането на разделението на телекомуникационния сектор в ЕС. Споразуменията за неконкуренция са едно от най-сериозните нарушения на правилата на ЕС в областта на конкуренцията, тъй като те евентуално могат да доведат до по-високи цени и по-малък избор за потребителите. Конкретното споменато решение е от особено значение, тъй като то се отнася до споразумение за презгранично поделение на пазара.

Отстраняване на пречки пред иновациите в икономиката, основана на знанието

През 2013 г. Комисията работи по патентите от съществено значение за стандарт (ПСЗС). ПСЗС са патенти, защитаващи дадена технология, която е от съществено значение за прилагането на определен отраслов стандарт, разработен от стандартизираща организация. Не е възможно от техническа гледна точка да се произведе отговарящ на стандартите продукт, без да се използва технологията, която е защитена от ПСЗС.

През месец май Комисията изпрати на Motorola Mobility изложение на възраженията относно потенциалната злоупотреба с ПСЗС за мобилни телефони⁵⁰. Снабдяването с предписание от националния съд обикновено се счита за законна правна защита за притежателя на ПСЗС в случай на нарушения на патенти. Ако обаче даден успешен стандарт включва патентовани технологии, достъпът до съответните ПСЗС е предварително условие, което трябва да изпълни всяко дружество, за да може да продава на пазара отговарящи на стандарта продукти. Следователно Комисията стигна до предварителното заключение, че снабдяването с предписание може да представлява злоупотреба с господстващо положение, що се касае до ПСЗС и когато потенциалният лицензополучател желае да му бъде издаден лиценз при FRAND (справедливи, разумни и недискриминационни) условия. В такива ситуация Комисията счита, че притежателите на ПСЗС не следва да могат да се снабдяват с предписания, които обикновено включват забрана за продажба на продукта, който нарушава патента. Притежателите на ПСЗС си запазват правото да се снабдяват с предписания, когато потенциалните лицензополучатели откажат лицензи, считани за FRAND.

⁴⁶ Дело М.7018 — Telefónica Deutschland / E-Plus.

⁴⁷ Дело М.6880 — Liberty Global / Virgin Media.

⁴⁸ Дело М.6990 — Vodafone / Kabel Deutschland.

⁴⁹ Дело АТ.39839 — Telefónica и Portugal Telecom.

⁵⁰ Дело АТ.39985 — Motorola — Прилагане на патенти от съществено значение за стандарт GPRS.

Усилията в областта на ПСЗС засегнаха също така и Samsung⁵¹. През месец септември Samsung предложи да поеме задължения за разсейване на опасенията във връзка с конкуренцията, които Комисията констатира в своето изложение на възраженията от месец декември 2012 г. Според предложението за поемане на задължения Samsung предлага в продължение на период от пет години да не се снабдява с предписания въз основа на никой от неговите ПСЗС, било то настоящи, или бъдещи, които са свързани с технологии, използвани в смартфони и таблети, срещу което и да било дружество, което се съгласи да спазва определения процес за определяне на подходящи и FRAND процентни ставки или от някой съд, или арбитражен съд.

7. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА ЗА СПРАВЯНЕ С ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА

Засилващата се взаимозависимост между световните икономики е необратима тенденция: преките чуждестранни инвестиции са се увеличили до над 30 % от световния БВП преди кризата, докато световната търговия е бележела растеж средно с 5,3 % годишно през последните две десетилетия. Появили са се нови икономически гиганти, докато основните участници на глобалната сцена са извършили значителни инвестиции в икономиките един на друг.

Глобализацията на икономиката призовава за по-тясно сътрудничество между органите за защита на конкуренцията не само от Европа, но също така от целия свят. Международното сътрудничество между агенциите за защита на конкуренцията помага за ефективното справяне със свързаните с глобализацията предизвикателства и насърчава сближаването на принципите и практиките на политиките в областта на конкуренцията, които се прилагат по целия свят. От съществена важност е да се осигури сътрудничество между различните органи и последователност на резултатите от техните дейности по правоприлагане. В съответствие с призива на Европейския парламент Комисията продължи да участва в многостранни и двустранни политически диалози с органите в множество други юрисдикции, за да насърчава сближаването както на материалноправните, така и на процесуалните правила в областта на конкуренцията. Комисията продължи също така да работи в тясно сътрудничество с много агенции за защита на конкуренцията по ежедневните дейности за правоприлагане.

Двустранно и многостранно сътрудничество за по-ефективно прилагане на законодателството в областта на конкуренцията

На 8 юли ЕС започна преговори със САЩ за сключването на Споразумение за трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции (СТПТИ) и на 25 март с Япония — за сключването на Споразумение за свободна търговия. И в двата процеса на преговори са включени разпоредби, свързани с конкуренцията, които Комисията следи отблизо.

Що се отнася до двустранните връзки с органи извън ЕС, отговорни за прилагането на законодателството в областта на конкуренцията, през 2013 г. Комисията съсредоточи своите усилия главно върху основните търговски партньори на ЕС — както

⁵¹ Дело AT.39939 — Samsung — Прилагане на патенти от съществено значение за стандарти UMTS.

традиционни търговски партньори, така и важни бързо развиващи се икономики. В това отношение през 2013 г. бяха проведени дискусии на високо ниво с представители на някои агенции за защита на конкуренцията, с които ЕС е сключил споразумение за сътрудничество или меморандум за разбирателство.

В рамките на Конференцията на БРИКО, проведена в Делхи на 22 ноември, ГД „Конкуренция“ подписа меморандум за разбирателство с Комисията за защита на конкуренцията на Индия за правно сътрудничеството в областта на конкуренцията. На 17 май беше подписано споразумение за сътрудничество между ЕС и Швейцария. Иновационната характеристика на последното и причината, поради която се нарича споразумение от второ поколение, е, че то ще даде възможност на двете агенции за защита на конкуренцията да обменят информация, която са получили в хода на съответните си разследвания. Споразумението ще влезе в сила, след като бъде одобрено от Европейския парламент и от швейцарския парламент.

Добре напредват така също преговорите по аналогично споразумение между ЕС и Канада. Освен това Комисията продължава да участва в дейности за техническо сътрудничество с други органи за защита на конкуренцията извън ЕС, по-специално на Китай и Индия.

Комисията продължи да следи отблизо изпълнението на разпоредбите на приложенията относно стоманата и относно корабостроенето, които са включени в Акта за присъединяване на Хърватия⁵², като на 1 юли Хърватия стана членка на ЕС. Що се отнася до преговорите за присъединяване с държави кандидатки, през 2013 г. беше постигнат значителен напредък със скрининга на законодателството на Черна гора и установяването на начални референтни показатели за преговори по глава „Конкуренция“.

Комисията продължи също така да участва активно на международни форуми, свързани с въпросите на конкуренцията, като Комитета по конкуренция на ОИСР, Международната мрежа по конкуренцията (ММК) и УНКТАД. През 2013 г. тя продължи да бъде съпредседател на работната група по сливанията в рамките на Международната мрежа по конкуренцията и на една от подгрупите на работната група по картелите. През 2013 г. Комисията беше също така проектен ръководител (заедно с Федералната комисия по търговия на САЩ) за проектите на управителната група на ММК, касаещи процесите на разследване по дейностите за прилагане на законодателството в областта на конкуренцията.

8. ДИАЛОГ С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

Структуриран диалог с Европейския парламент

ГД „Конкуренция“ участва в непрекъснат структуриран диалог по въпросите на конкуренцията с Европейския парламент, и по-специално неговата Комисия по икономически и парични въпроси (ECON).

През 2013 г. заместник-председателят Алмуния посети ECON два пъти в рамките на структурирания диалог: на 28 май — за представяне на Годишния доклад в областта на конкуренцията за 2012 г., и на 26 ноември — за актуализация на основните решения и тенденции в политиката през 2013 г., с поглед към резултатите от работата на Парламента в областта на конкуренцията през 2014 г.

⁵² Акт за присъединяване към Договора за присъединяване на Хърватия.

Заместник-председателят присъства също така на заседанието на 30 май на комисията по регионална политика, за да говори за насоките за регионална помощ, които бяха обект на проверка от комисията.

През 2013 г. бяха приети две резолюции във връзка с годишните доклади в областта на конкуренцията. През месец юни Парламентът прие своята резолюция относно доклада на Санчес Преседо, обхващащ годишния доклад в областта на конкуренцията за 2011 г. Годишният доклад в областта на конкуренцията за 2012 г. беше изпратен на комисията ECON на 14 май, за да могат членовете на ЕП да се подготвят за диалога с комисаря. На 10 декември беше приета резолюцията относно доклада на Тремаса-и-Балселс.

През последните години Парламентът изрази опасения относно предмета на глобите за нарушения на законодателството в областта на конкуренцията: според Комисията Насоките относно налагането на глоби предоставят достатъчно правна сигурност за дружествата и гъвкавост за Комисията, ако се изисква изменение; тази структура е била потвърждавана многократно от европейските съдилища.

Структуриран диалог с Европейския парламент относно модернизирането на държавната помощ

Парламентът проведе официална консултация със Съвета в процеса на приемане на Оправомощаващия и Процедурния регламент — крайъгълните камъни на модернизирането на държавната помощ — което беше приоритет на ГД „Конкуренция“ през цялата 2013 г. Парламентът прие своите две резолюции през месец юли след задълбочена работа по двете предложения. Комисията TRAN, както и комисията ECON, представиха своята позиция относно Оправомощаващия регламент. При преразглеждането на насоките в областта на държавната помощ Комисията взе предвид основните послания, отправени от Парламента, както и официалната му роля в законодателния процес. Както заместник-председателят Алмуня уведоми членовете на ЕП в рамките на структурирания диалог от 26 ноември, процесът на МДП следва да приключи през 2014 г. с приемането на останалите насоки за държавна помощ.

Работата по преразглеждането и актуализирането на серията от законодателни актове в областта на държавните помощи продължи наред с проследяването на процеса по приемане на Оправомощаващия и Процедурния регламент през месец юли. На 6 май беше проведена трета публична консултация по проекта за Съобщение относно филмовата индустрия, а окончателният текст на Съобщението последва на 14 ноември. ECON беше уведомена за тази инициатива, както и за стартирането на публичната консултация относно насоките за държавна помощ за летища и авиокомпани (Насоки за авиационния сектор) на 3 юли, консултацията относно помощта de minimis на 17 юли, публичната консултация относно Общия регламент за групово освобождаване на 29 юли, Насоките за оздравяване и преструктуриране на 14 ноември.

На 16 май на ECON беше представен информационен документ относно Насоките за регионална помощ.

Това е друга област, за която персоналът на ГД „Конкуренция“ информира членовете на ЕП и персонала на парламента. Комисията по регионално развитие (REGI) внесе устен въпрос с разискване относно Насоките за регионална помощ в контекста на успоредните разисквания по новите пътни карти за регионална помощ и следващия програмен период за структурните фондове.

Искове за обезщетения⁵³

Заместник-председателят Алмуня реши да представи първо на членовете на ЕП от ECON предложението на Комисията относно обезщетенията на открита среща на координаторите в Страсбург на 11 юни, непосредствено след приемането от колегиума. Комисията прие предложението на основание членове 103 и 114 от ДФЕС, които изискват от нея да представи предложението на Европейския парламент и на Съвета по

⁵³ COM(2013) 404 final: Предложение за директива относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията.

обикновената законодателна процедура. Представители на службите на Комисията взеха участие в посветения на предложението семинар на 18 септември, чийто домакин беше докладчикът на ECON, а първото споделяне на мнения беше проведено на 17 октомври, за да се отговори на въпросите.

Споразумение с Швейцария

Службите на ГД „Конкуренция“ за пръв път уведомиха Европейския парламент през месец ноември 2010 г. за преговорите с швейцарския орган за защита на конкуренцията относно сключването на споразумение от второ поколение. През месец юни 2013 г. Съветът официално поиска от Парламента да даде съгласие за споменатото споразумение. ГД „Конкуренция“ работи съвместно с докладчика, като участва в семинар за асистиенти, публично изслушване и среща с представители на парламентарните групи

Непрекъснато укрепване на връзките между ГД „Конкуренция“ и комисията ECON

Както и през предходните години, ГД „Конкуренция“ организира семинар за асистиенти и политически съветници от ECON, обхващащ основните теми от Годишния доклад в областта на конкуренцията за 2012 г., който беше проведен на 17 май в помещенията на ГД „Конкуренция“. Той беше последван от задълбочено представяне пред асистентите на докладчиците на прилагането на антитръстовото законодателство и на правилата за държавна помощ в транспортния сектор и на държавната помощ за банки, както и от представяне на високо равнище за членовете на ЕП от работната група по конкуренция на ECON на основните теми на политиката.

През месец юли Комисията прие ново Съобщение относно банковия сектор с цел да бъдат актуализирани насоките, публикувани през 2008 г. в началото на финансовата криза, и да бъде отразен натрупаният опит през междинния период. Комисията изготви също така дискуссионен документ за Комитета по икономическите и финансовите въпроси (КИФВ), който беше изпратен на председателя на ECON.

ГД „Конкуренция“ продължи практиката на редовно информиране на съответните парламентарни комисии за публични консултации и за приемането на нови насоки и документи по политиките.

През 2013 г. персоналът на ГД „Конкуренция“ осъществи множество двустранни срещи с членове на ЕП във връзка с работата на Парламента по различните аспекти на конкуренцията. Службите на Комисията изготвиха отговори на 366 писмени парламентарни въпроса и на 21 петиции, по които ГД „Конкуренция“ имаше водеща роля.

ГД „Конкуренция“ и Комисията ECON продължиха да обменят информация по отношение на различни проучвания. През месец юли службите на ГД „Конкуренция“ уведомиха секретариата на ECON относно проучванията, възложени от ГД през 2013 г.

Ангажимент на ГД „Конкуренция“ към ЕИСК и КР

Комисията информира така също Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) и Комитета на регионите (КР) относно основните политически инициативи. Тя участва също така в една проучвателна група и в секционни заседания. На 1 февруари заместник-председателят Алмуния взе участие в пленарно заседание на Комитета на регионите, посветено на реформата в държавната помощ и преразглеждането на Насоките за регионална помощ за периода 2014—2020 г.